

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.884.114 (ID – 15990)
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії	Олена Дьорова
	(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))
1989 року народження, громадянка	України
	(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))
освіта вища: закінчила у 2020 році	Одеський державний університет внутрішніх справ
	(найменування закладу вищої освіти)
за спеціальністю (спеціальностями)	Право
	(за дипломом)
працює: слідчий	Відділ поліції № 1 ОРУП № 1 ГУНП в Одеській області, м. Одеса
	(посада) (місце основної роботи, підпорядкування, місто)
виконала акредитовану освітньо-наукову програму	Право
Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом	Одеського державного
	(повне найменування закладу)
університету внутрішніх справ від «02» липня 2026 року № 255, у складі:	
(вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)	
Голови разової спеціалізованої вченої ради -	Ольга Пасько доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ.
Рецензентів -	Олена Бабчук кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ; Тетяна Матієнко кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ.
Офіційних опонентів -	Олена Євдокімова доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри соціології та психології Харківського національного університету внутрішніх справ; Артем Сахно кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри тактико-спеціальної підготовки та особистої безпеки поліцейського факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ Донецького державного університету внутрішніх справ.
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)	

на засіданні «28» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня
доктора філософії з галузі знань

08 Право

(галузь знань)

Олені Дьоровій

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Юридіко-психологічні засади
різновидів психофізичної готовності працівників кримінальної поліції до
застосування заходів примусу»

(назва дисертації)

за спеціальністю (спеціальностями)

081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку
галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка
здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано в Одеському державному університеті внутрішніх справ

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник Олена Цільмак доктор юридичних наук, професор, завідувач
кафедри психології Національного університету «Одеська
юридична академія»

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що
містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем
досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення
для галузі знань 08 Право.

Здобувач має 14 наукових публікацій за темою дисертації, з них 9 статей, з
яких 5 у наукових фахових виданнях України, 5 тез доповідей на науково-
практичних конференціях.

1. Дьорова О.М., Конєв О.Ю. Окремі аспекти вдосконалення тактико
спеціальної підготовки майбутніх поліцейських. *Південноукраїнський правничий
часопис*. 2017. № 4. С. 77-79.

2. Дьорова О.М. Етапи становлення наукових поглядів щодо категорії
«психофізична готовність». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018.
№ 6. С. 30-33.

3. Дьорова О.М. Різновиди психофізичної готовності поліцейського
кримінальної поліції у контексті нормативно-правового забезпечення.
Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 4, т. 3. С. 141-145.

4. Дьорова О.М. Роль психологічної підготовки оперативного працівника під
час виконання службових повноважень в умовах воєнного стану.
Південноукраїнський правничий часопис. 2024. № 4. С. 92-96.

5. Дьорова О.М. Психологічна готовність оперативних працівників до
застосування заходів примусу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025.
№ 5. С.14-16.

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Олена Євдокімова доктор психологічних наук, професор.

Позитивне враження від дисертаційного дослідження Дьорової О.М. все ж не позбавляє його від окремих недоліків, висвітлення яких сприятиме більш повній та об'єктивній характеристиці результатів роботи:

1. Війна в Україні суттєво розширила умови та спростила порядок застосування заходів примусу працівниками поліції, у тому числі і кримінальної, проти осіб, які беруть участь у збройній агресії, дозволивши діяти без низки мирних процедурних обмежень, попереджень та стандартних заборон. У березні 2022 року були внесені зміни до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції під час дії воєнного стану. Дисертація, безумовно, виграла б, якби ці зміни та їх вплив на компоненти психофізичної готовності поліцейських до застосування заходів примусу були висвітлені в роботі більш детально.

2. У тексті дисертаційної роботи авторка виокремлює 6 компонентів готовності (мотиваційний, вольовий, операціональний, когнітивний, оціночний, морально-орієнтаційний та 4 її види (психологічна, фізична, стрілецька, тактико-спеціальна). Водночас, бракує методологічного обґрунтування їх взаємозв'язку. Було би доцільним виявити, яким саме чином зазначені компоненти проявляються у кожному окремому виді готовності (наприклад, у стрілецькій чи тактико-спеціальній).

3. При характеристиці видів готовності (с. 75–77, 80–83) авторка вдається до деталізованого перерахування норм ЗУ «Про Національну поліцію», КПК України та ЗУ «Про ОРД». Погоджуючись із важливістю нормативного підґрунтя, вважаємо, що перераховування окремих слідчих дій чи функцій (наприклад, готовність до огляду кореспонденції чи проведення освідкування) надмірно перенавантажує текст. Було би більш логічним і правильним здійснити узагальнення типових ситуацій за ступенем їх ризику та психофізіологічного навантаження, у тому числі з урахуванням специфіки діяльності в умовах воєнного стану.

4. Відомо, що близько 20 тисяч працівників кримінальної поліції разом із загалом 40–45 тисячами поліцейських залучено до виконання завдань у прифронтових регіонах і зоні бойових дій, що стосується і правоохоронців Херсонської, Одеської і Миколаївської областей, які пройшли анкетування. Було би корисним в описі емпіричної групи дослідження вказати наявність/відсутність бойового досвіду поліцейських, адже він суттєво модифікує всю систему ставлень особистості, впливаючи, зокрема і на психофізичну готовність до застосування примусу, а також зазначити, коли саме проводилися опитування.

5. Розроблені науково-практичні рекомендації щодо розвитку та формування психофізичної готовності у працівників кримінальної поліції до застосування заходів примусу є практично цінним результатом дисертації. Разом з тим доцільним було би більшу увагу приділити організаційно практичним аспектам реалізації зазначених рекомендацій.

Проте, не дивлячись на вказані вище зауваження, слід констатувати, що вони носять теоретико-пізнавальний та рекомендаційний характер і суттєвого впливу на отримані в ході даного дослідження результати не мають, як, власне, і в цілому не впливають на високий рівень проведеного здобувачкою наукового пошуку, і можуть слугувати підставою для наукової дискусії під час захисту дисертації.

Артем Сахно кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник.

Позитивна оцінка дисертаційного дослідження Дьорової О.М. у цілому та її окремих положень зокрема, не виключає можливості та необхідності висловити певні застереження і зауваження щодо позицій, які потребують критичної оцінки, є спірними або потребують додаткової аргументації та дають можливість вступити у дискусію з автором:

У підрозділі 1.1. виділення Першого етапу (XV ст. – кінець XIX ст.) є занадто розмитим у часі та часом штучно об'єднує філософсько-педагогічні погляди раннього Нового часу (Дж. Локк, Й. Г. Песталоцці) із пізнішими психофізіологічними концепціями кінця XIX ст. Авторське бачення генези лише виграло б від більш чіткого розмежування філософсько-педагогічних передумов (до початку XX ст.), психофізіологічних та психологічних концепцій установки (перша половина XX ст.) і безпосередньо юридико-психологічних розробок готовності правоохоронців (друга половина XX ст. – сьогодення).

Аналізуючи нормативно-правове підґрунтя (с. 78–79), автор цілком слушно звертає увагу на Порядок організації системи психологічного забезпечення поліцейських (наказ МВС України № 88 від 06.02.2019) та справедливо зазначає про «відсутність положень, які б закріплювали механізм підвищення психофізичної готовності службами психологічного забезпечення Національної поліції» (с. 79).

Проте, констатувавши цю нормотворчу прогалину, здобувач у межах досліджуваного підрозділу не пропонує власного авторського бачення чи алгоритму подолання цієї проблеми. У тексті бракує чітко сформульованих критеріїв, показників та діагностичного інструментарію (тестів, тренінгових комплексів, ситуаційних симуляцій), за допомогою яких підрозділи психологічного забезпечення або керівники оперативних служб могли б виміряти (діагностувати) рівень цієї готовності перед залученням поліцейського до виконання завдань із підвищеним ризиком та покроково підвищити його.

В той же час висловлені зауваження переважно мають характер побажань і суттєво не впливають на загальну високу наукову цінність рецензованої роботи та позитивну оцінку проведеного Дьоровою О.М. дослідження. Наявність дискусійних питань, насамперед, характеризують актуальність і складність теми дослідження та власний підхід дисертанта до її розгляду.

Олена Бабчук кандидат психологічних наук, доцент.

Високо оцінюючи науковий рівень проведеного дослідження, його актуальність, практичну значущість та інноваційність авторських підходів,

вважаємо за доцільне висловити окремі зауваження, які мають дискусійний характер і не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи:

1. На нашу думку, доцільно було б більш ґрунтовно проаналізувати місце мотиваційного компонента у структурі психофізичної готовності, його взаємозв'язок із професійною стійкістю, процесами прийняття рішень та ефективністю виконання службових обов'язків, а також підтвердити відповідні теоретичні положення результатами емпіричного дослідження. Це сприяло б підвищенню цілісності й завершеності авторської концепції.

2. Використання авторської анкети є доречним, оскільки вона спрямована на вивчення специфічних аспектів професійної діяльності працівників кримінальної поліції. Водночас у дисертації недостатньо висвітлено процедуру її розроблення та психометричного обґрунтування. Зокрема, доцільно було б навести результати оцінки змістової та конструктивної валідності, показники надійності (внутрішньої узгодженості, стабільності результатів), а також опис процедури апробації анкети, що підвищило б довіру до отриманих емпіричних даних.

Водночас наведені зауваження мають рекомендаційний характер, не впливають на загальну високу оцінку дисертаційної роботи та не знижують її наукової цінності, теоретичної і практичної значущості.

Тетяна Матієнко кандидат юридичних наук, доцент.

Віддаючи належне ґрунтовній і сумлінно виконаній роботі дисертанта, високо оцінюючи науковий рівень проведеного дослідження, його актуальність та інноваційність підходів, зокрема в контексті забезпечення психологічної безпеки та розвитку самоефективності фахівця, доцільно звернути увагу на окремі зауваження, а також на деякі положення та висновки, що мають дискусійний характер:

1. У роботі психологічна, фізична, стрілецька та тактико-спеціальна складові психофізичної готовності розглядаються переважно як самостійні компоненти. Водночас більш ґрунтовного висвітлення потребує аналіз механізмів їх взаємного впливу, взаємозумовленості та визначення інтегральних показників психофізичної готовності.

2. У третьому розділі запропоновано низку практичних рекомендацій щодо вдосконалення професійної підготовки працівників кримінальної поліції. Разом із тим доцільно було б конкретизувати критерії оцінювання їх ефективності, механізми моніторингу результативності та основні етапи практичної реалізації запропонованих заходів.

Разом з тим, наведені зауваження та пропозиції носять дискусійний характер, вказують на глибокий науковий пошук автора та мають бути предметом для публічної дискусії під час захисту. Вказані зауваження не впливають на загальне позитивне враження від дисертації, яка є вагомим внеском у розвиток як юридичної, так і психологічної науки.

Ольга Пасько, доктор юридичних наук, професор – без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 1 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада
ДФ 41.884.114 присуджує

Олені Дьоровій

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь/ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право

(галузь знань)

за спеціальністю (спеціальностями) 081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) .

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється
підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Ольга ПАСЬКО

(власне ім'я та прізвище)

